

Psychospołeczne warunki współczesnej pracy – dobrostan i jakość życia młodych pracowników

dr hab. Dorota Żołnierczyk-Zreda

Pracownia Psychologii i Socjologii Pracy

*Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut
Badawczy*

Czy warunki pracy młodego pokolenia oraz ich dobrostan są gorsze od tych, które charakteryzują starsze pokolenie?

Badanie miało charakter przekrojowy, zostało zrealizowane techniką ankiety internetowej

- **18-29 lat (roczniki 1995-2005) – pokolenie Z**
- **29-34 lat (roczniki 1989-1994) – pokolenie Y**
- 35-43 lat (roczniki 1980 -1990) - pokolenie Y
- 44-60 lat (roczniki 1963-1979)- pokolenie X

Przydziału do grupy dokonano także pod względem rodzaju zatrudnienia, czyli:

- w ramach etatu na podstawie umowy o pracę (zatrudnienie tradycyjne);
- na podstawie umowy o dzieło, umowy zlecenie, umowy na zastępstwo (zatrudnienie cywilno-prawne);
- na podstawie umowy zawiązanej przez internetowe platformy pracy (zatrudnienie platformowe/pracownicy platformowi);
- na podstawie dowolnej umowy z pracodawcą w ramach własnej działalności gospodarczej (zatrudnienie niezależne w tym freelancerzy).

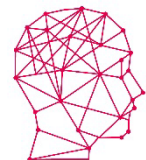
Badanie na 1057 pracownikach w 4 grupach wiekowych i 4 rodzajach zatrudnienia

Psychospołeczne warunki pracy

- **Wymagania pracy** (wymagania ilościowe, wymagania poznawcze)
- **Organizacja i treść pracy** poczucie wpływu w pracy, możliwości rozwoju, znaczenie pracy, przywiązanie do miejsca pracy)
- **Relacje interpersonalne i przywództwo** (nagrody, jasność roli, konflikt roli, klimat społeczny między współpracownikami)
- **Interakcja człowiek-praca** (niepewność pracy, satysfakcja z pracy, konflikt praca-rodzina, konflikt rodzina-praca)
- **Wartości w pracy** (zaufanie między pracownikami, zaufanie do kierownictwa, sprawiedliwość i szacunek)

Prekaryjność zatrudnienia

- Tymczasowość zatrudnienia,
- Niewystarczające wynagrodzenie,
- Brak wpływu na decyzje i warunki pracy,
- Niewłaściwe traktowanie,
- Brak dostępu do praw pracowniczych,
- Niekorzystanie z praw pracowniczych

Badanie na 1057 pracownikach w 4 grupach wiekowych i 4 rodzajach zatrudnienia

Dobrostan

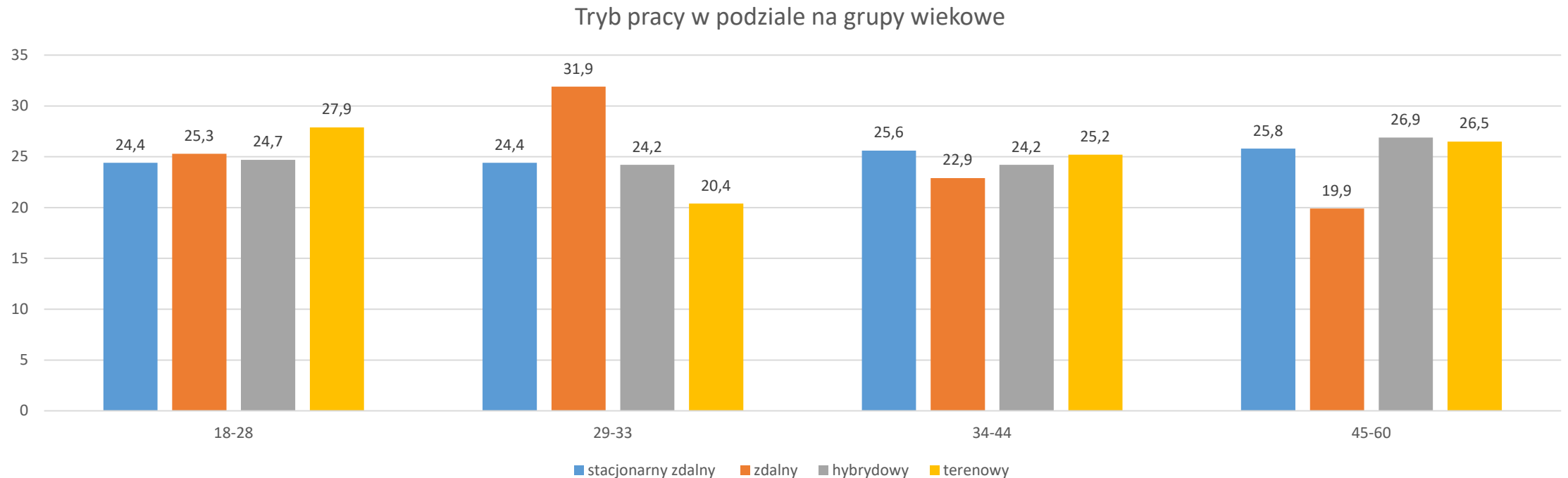
- przekonanie o własnej skuteczności,
- stres psychologiczny,
- stres poznawczy
- stres somatyczny,
- wypalenie zawodowe
- depresja

Jakość życia

- nastrój
- subiektywne samopoczucie
- zadowolenie z otrzymywanego wsparcia społecznego

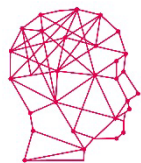
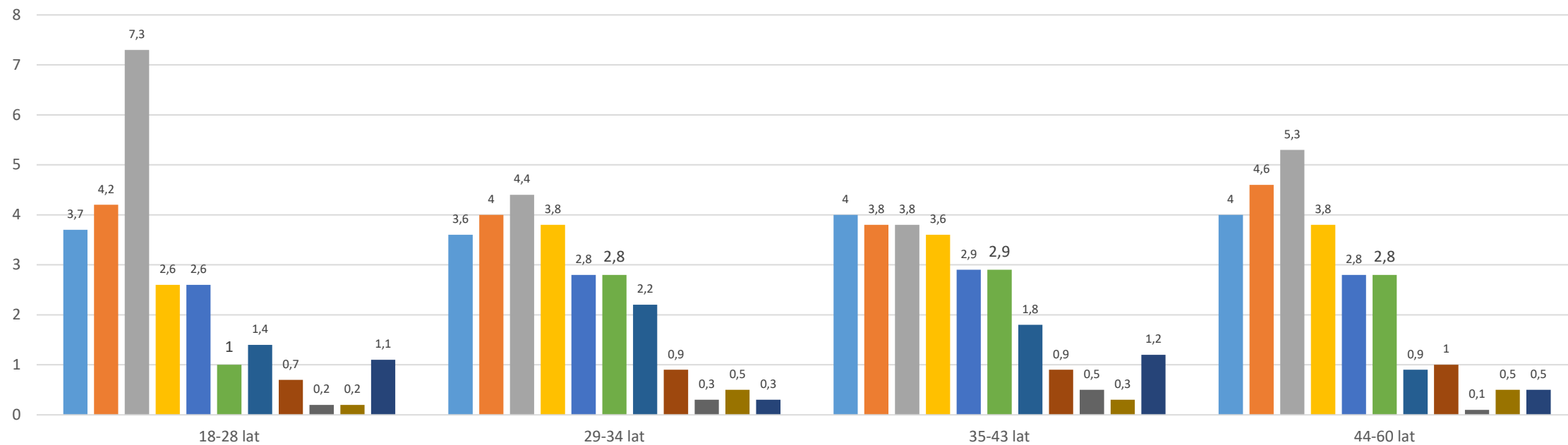

Tryb pracy ze względu na wiek

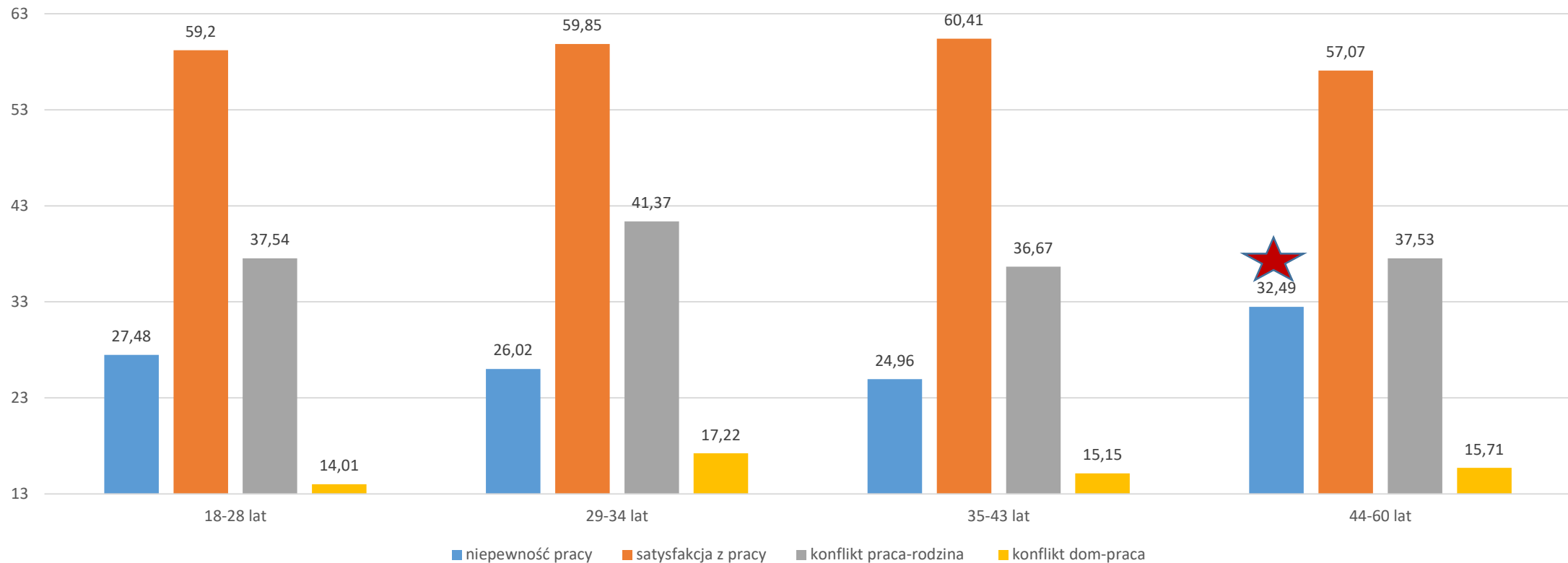
Grupą, która w najczęściej korzysta z pracy zdalnej są osoby w wieku 29-34 lata, hybrydowo pracują porównywalnie często wszystkie grupy wiekowe, podobna sytuacja dotyczy pracy w trybie stacjonarnym, zaś najmłodsza grupa osób w największym stopniu spośród pozostałych pracuje terenowo.

Zarobki a wiek

Wybrane psychospołeczne warunki pracy

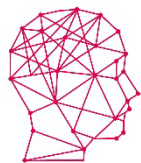
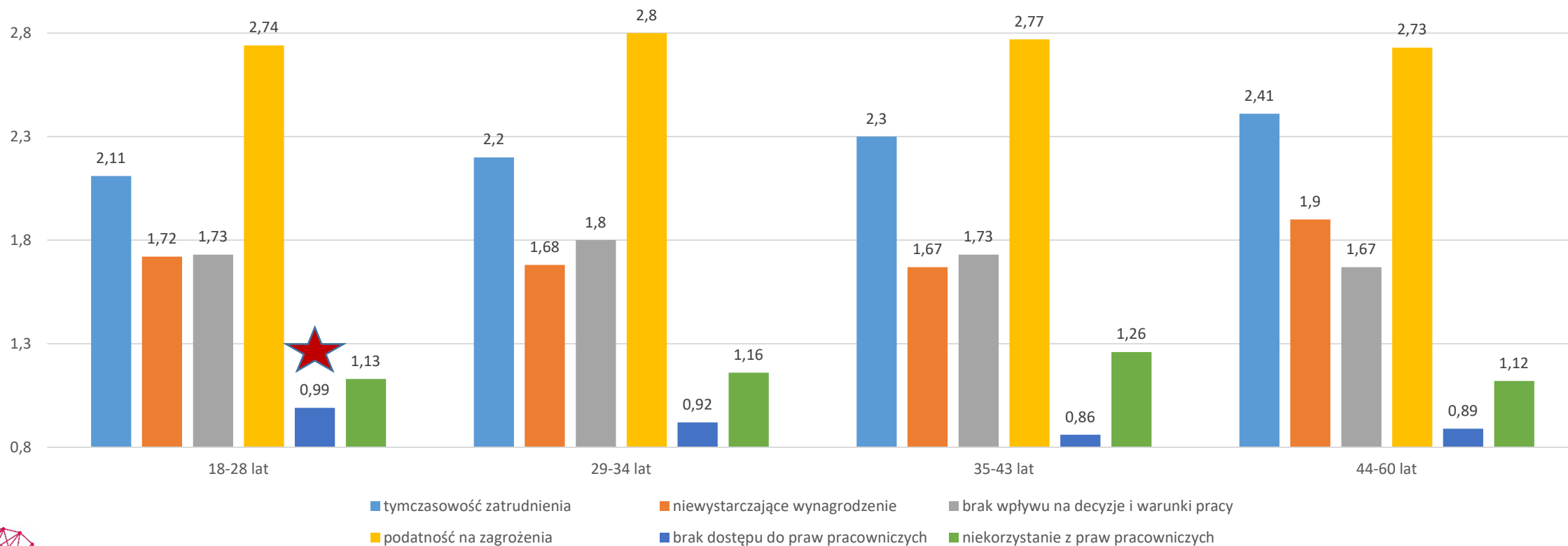
Interakcja człowiek-praca a wiek

Najstarsza grupa pracowników (44-60 lat) odczuwa istotnie wyższą niepewność zatrudnienia niż ta, którą zaobserwowano u osób młodszych.

Prekaryjność zatrudnienia a wiek

Prekaryjność zatrudnienia a wiek

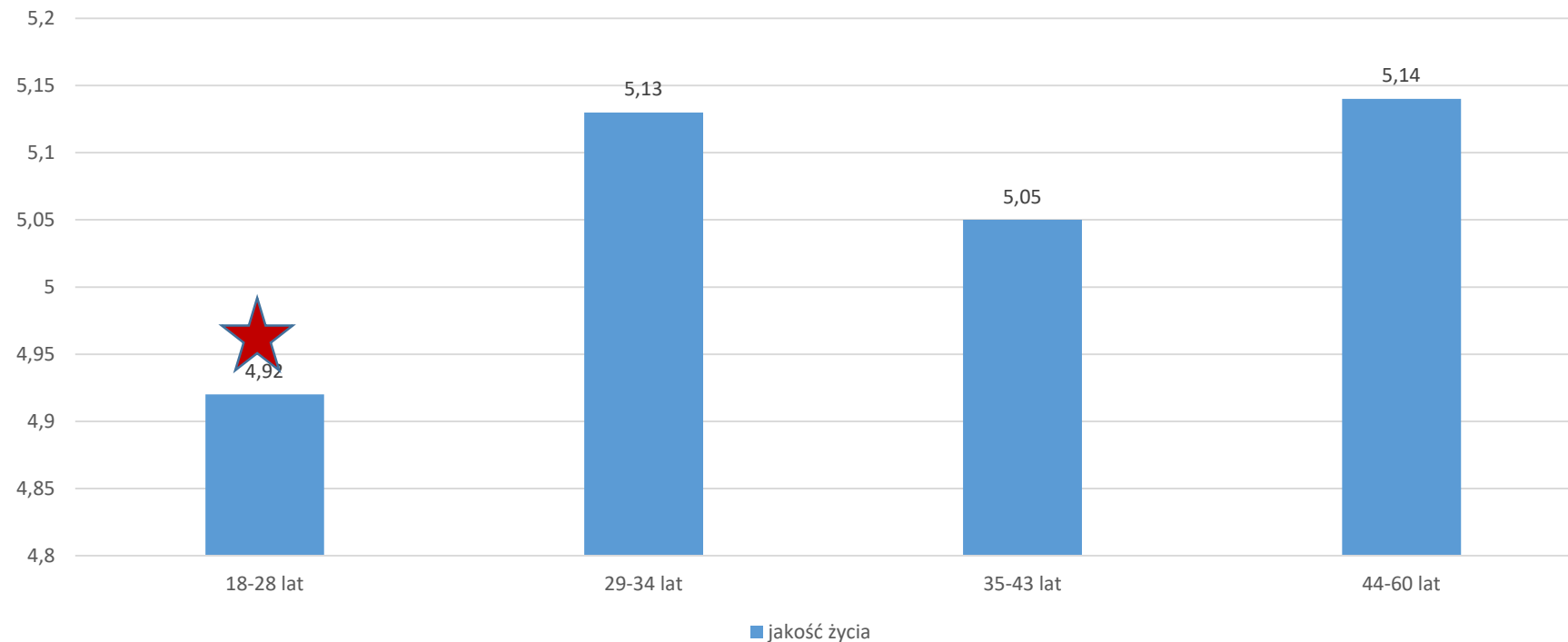
Dobrostan psychiczny a wiek pracowników

Nie ujawniono żadnych istotnych różnic między pokoleniami w zakresie:

- Samooceny - przekonania o własnej skuteczności
 - Problemów ze snem
 - Wypalenia zawodowego
 - Stresu psychologicznego
 - Stresu somatycznego
 - Stresu poznawczego
 - Depresji !!!!!

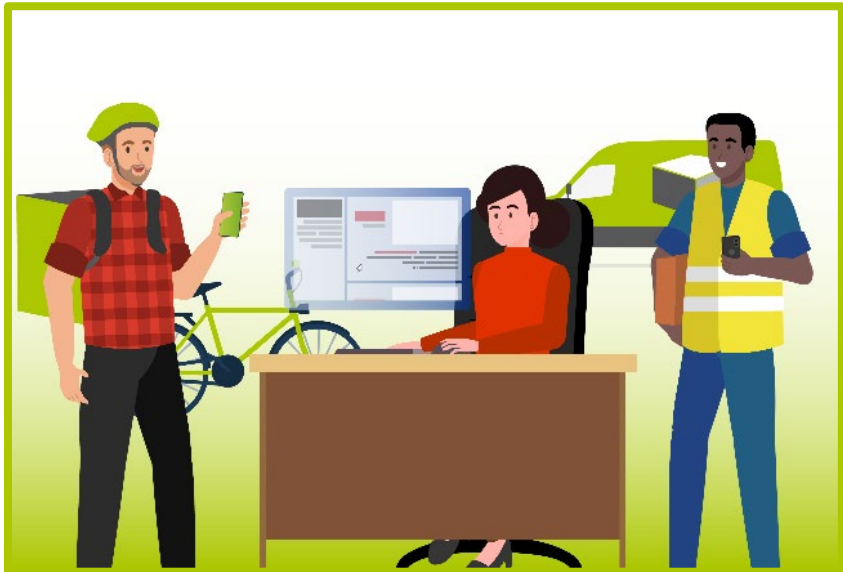
Jakość życia - wsparcie społeczne a wiek

Jakość życia – odczuwane wsparcie społeczne a wiek

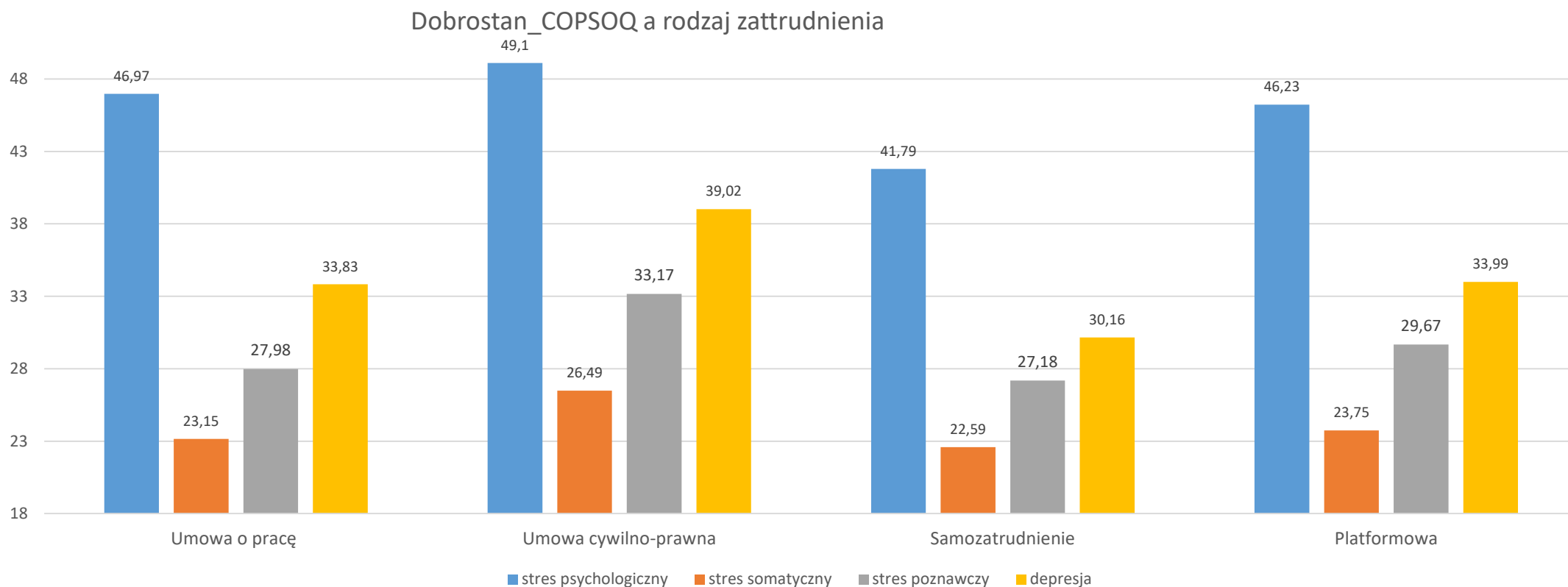

Zaobserwowane różnice

Rodzaj zatrudnienia znacząco bardziej różnicuje pracowników pod względem psychospołecznych warunków pracy niż ich **WIEK**

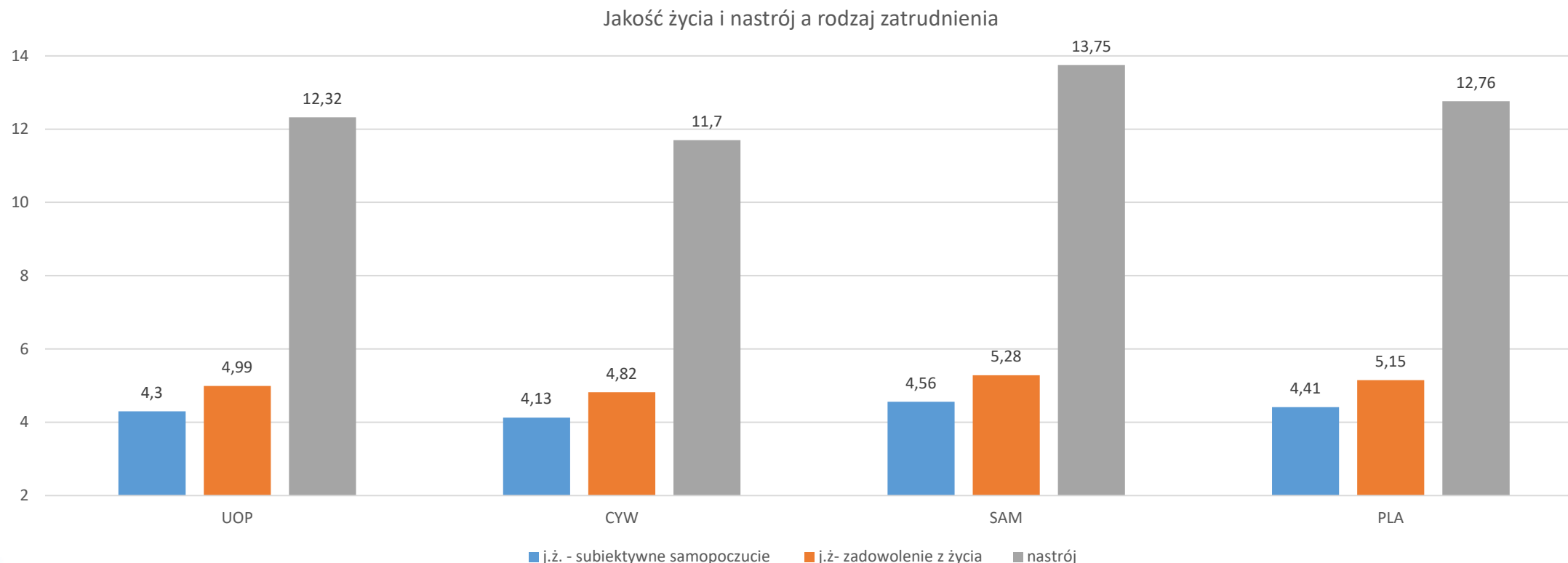

Dobrostan a rodzaj zatrudnienia

Osoby samozatrudnione mają istotnie niższy poziom stresu psychologicznego, poznawczego i somatycznego, a także niższy poziom depresji niż osoby pracujące w oparciu o umowę cywilno-prawną a także umowę na czas nieokreślony

Jakość życia i nastrój w podziale na rodzaj zatrudnienia

Osoby samozatrudnione charakteryzują się lepszym nastrojem i samopoczuciem psychicznym niż osoby pracujące na umowach cywilno-prawnych, mają także **większe zadowolenie z życia niż ta grupa, a także osoby zatrudnione na stałe.**

Wnioski

- Psychospołeczne warunki pracy młodych pracowników nie różnią się od tych, które mają starsze od nich osoby w swoich miejscach pracy
- Grupa najmłodszych osób (18-28 lat) osiąga zarobki do innych grup wiekowych, a nawet nieznacznie wyższe niż grupa najstarszych pracowników (45-60 lat)
- Dobrostan psychologiczny młodych osób nie różni się istotnie od tego, który charakteryzuje starszych od nich pracowników
- Jakość życia w aspekcie **otrzymywanego wsparcia społecznego jest w grupie najmłodszych osób istotnie niższa niż w grupach starszych,** zwłaszcza grupie 29-34 lata oraz 45-60 lat

Wywiady pogłębione

Moja praca: „Bardzo lubię swoją pracę bo nie jest monotonna, jest kreatywna. Wymaga ciągłego uczenia się, doskonalenia, rozwoju”

„Uwielbiam swoją pracę, ponieważ pozwala mi się uczyć wielu nowych rzeczy oraz doskonalić te, które już opanowałam”

„Bardzo lubię jak jest dużo wyzwań. Praca nie jest monotonna. Dużo się dzieje. Mojej pracy towarzyszy bardzo dużo emocji. Nie ma nudy”.

Niezależność: Pracując na własną rękę można sobie samemu ustalić kiedy biorę wolne a kiedy pracuje, nie ma nade mną żadnego szefa, który narzuca presję....

„Moja praca pozwala mi na samodzielne podejmowanie decyzji i kierowanie swoim biznesem”

„Lubię swoją pracę, ponieważ mogę pracować zdalnie, mogę zachować zdrowy balans między pracą a życiem prywatnym”

„Jako młoda osoba, chcę być w stanie zarobić wystarczająco, aby móc się usamodzielnąć i robić rzeczy, które lubię”.

Wsparcie od innych: „Zawsze uważam że w obecnych czasach każdy jest pochłonięty sobą i nie ma czasu na ogarnięcie problemów innych.....”

„Każdy jest zajęty swoimi sprawami i nie ma czasu dla drugiej osoby, przez to muszę wszystko sam w sobie przetrwać”

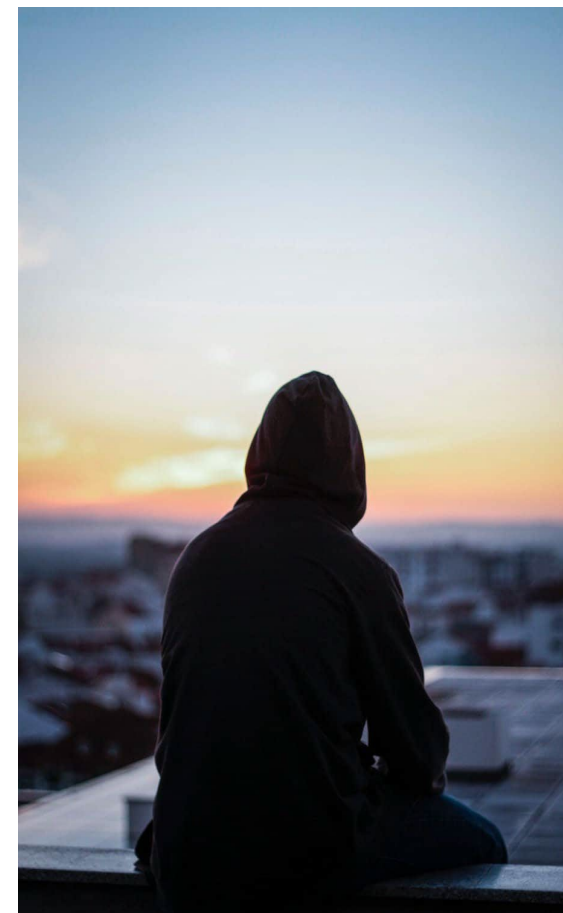
„Czasami myślę że moi bliscy mnie nie do końca rozumieją”

W czasie wolnym: „przeoglądam Internet,

„oglądam filmy na YouTube i platformach streamingowych,

„przeoglądam Facebooka, Instagrama, TiKToka”)

„oglądam seriale na netflix, robię zakupów on-line. Przeoglądam Internet”.

Dziękuję za uwagę

